

ชื่อกิจกรรม Overview: การจัดการเรียนการสอนรายวิชาทฤษฎีในนักศึกษากลุ่มใหญ่ให้มีประสิทธิภาพ

ครั้งที่ 1/2563

รองศาสตราจารย์พัสมนต์ คุ่มทวีพร ผู้นำกิจกรรม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ วาณิชยเจริญชัย คุณอำนวย

ผู้ช่วยอาจารย์อารียา ประเสริฐสังข์ ผู้ลิขิต

ภาควิชาการพยาบาลรากฐาน จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง “Overview: การจัดการเรียนการสอนรายวิชาทฤษฎีในนักศึกษากลุ่มใหญ่ให้มีประสิทธิภาพ” โดย รองศาสตราจารย์พัสมนต์ คุ่มทวีพร ในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2563 เวลา 13.00 – 15.00 น. ณ ห้อง 305 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา รายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะพื้นฐานทางการพยาบาล เป็นประเด็นท้าทายและน่าสนใจสำหรับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทฤษฎีในนักศึกษากลุ่มใหญ่ให้มีประสิทธิภาพของภาควิชาการพยาบาลรากฐาน เนื่องจากรายวิชาทักษะพื้นฐานทางการพยาบาลมุ่งเน้นความรู้ ความเข้าใจ หลักการและวิธีการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลขั้นพื้นฐาน จึงทำให้มีรายละเอียดเนื้อหาเยอะ ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาทฤษฎีต่างๆ ที่ผ่านมาเป็นแบบบรรยายและอภิปรายกลุ่มในนักศึกษากลุ่มใหญ่ นักศึกษาให้ความสนใจน้อย และขาดการมีส่วนร่วม ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเข้ามาฝึกปฏิบัติที่ศูนย์การเรียนรู้ทางการพยาบาล (Learning Resources Center) ดังนั้น จึงควรมีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะพื้นฐานทางการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบ Active Learning ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น มีข้อดี คือ สามารถกระตุ้นความสนใจของนักศึกษาในการทำความเข้าใจเนื้อหาการเรียน และทำให้นักศึกษาจดจำและนำประยุกต์ใช้ได้ดีขึ้น

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนให้เป็นแบบ Active Learning มีหลายรูปแบบ เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) การจัดการเรียนการสอนแบบทีม (Team Based Learning) และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบเกมส์ (Game - Based Learning) เป็นต้น การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าวมีข้อดี คือ สามารถกระตุ้นความสนใจในการเรียนของนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมในชั้นเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ การศึกษานำร่องเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลระหว่างการสอนแบบบรรยายและการสอนแบบการเรียนรู้โดยใช้ทีมในรายวิชาทักษะพื้นฐานทางการพยาบาล พบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบการเรียนรู้โดยใช้ทีม มีค่าเฉลี่ยคะแนนสอบไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบรรยาย แต่ทำให้นักศึกษารู้สึกสนุกสนานกับการเรียนพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการเรียน การทำงานเป็นทีม และมีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากขึ้น (ปรางค์ทิพย์ อุจะรัตน์, เสาวลักษณ์ สุขพัฒนศรีกุล, และวิภาวี หมายพิมาย, 2558) เช่นเดียวกับการสอนโดยใช้รูปแบบเกมส์ที่จัดเป็นเล่นเกมแข่งขันตอบคำถาม สอดแทรกระหว่างการสอนเป็นระยะ และมีการอธิบายให้เหตุผลเฉลยคำตอบที่ถูกต้องช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าว อาจารย์ควรมอบหมายให้นักศึกษาอ่านหนังสือ ดูวิดีโอ จาก E-Learning ก่อนมาเข้าชั้นเรียน จะสามารถดำเนินการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ ใช้เวลาในการสอนน้อยลง เป็นการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ข้อถกเถียงในด้านหัวข้อการเรียนการสอนที่มีเนื้อหารายละเอียดค่อนข้างมาก มีส่วนที่ต้องให้ความสำคัญ จำเป็นต้องลงรายละเอียดมาก มีข้อจำกัดเมื่อจัดกิจกรรม เช่น การให้นักศึกษาตอบคำถามและอภิปราย อาจารย์จำเป็นต้องใช้เวลาในการ

เฉลยคำตอบ อธิบายให้เหตุผล ประกอบกับการสรุปเนื้อหา ทำให้ใช้เวลาในการสอนมาก บางครั้งนักศึกษาบางส่วนไม่มีส่วนร่วมในการตอบคำถามมากนัก

สำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะพื้นฐานทางการพยาบาล ประจำปีการศึกษา 2/2562 (ระหว่างเดือนมกราคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2563) วางแผนจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบเกมส์ (Game - Based Learning) ใน 2 หัวข้อ คือ หลักการและวิธีการประเมินสัญญาณชีพ และหลักการและวิธีการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำและการให้เลือด โดยอาจารย์ผู้สอนควรมอบหมายให้นักศึกษาอ่านหนังสือหรือศึกษาบทเรียนให้เรียบร้อยก่อนเข้าชั้นเรียน และอาจารย์ควรกำหนดเครื่องมือในการวัดประเมินผลการเรียนการสอนที่ชัดเจนและเป็นแนวทางเดียวกัน

ประโยชน์ที่ได้จากการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง Overview: การจัดการเรียนการสอนรายวิชาทฤษฎีในนักศึกษากลุ่มใหญ่ให้มีประสิทธิภาพ ด้านการดำเนินงานด้านศึกษานั้น ได้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะพื้นฐานทางการพยาบาล โดยปรับรูปแบบการสอนจากการสอนแบบบรรยายมาเป็นการสอนโดยใช้รูปแบบ (Game-Based Learning) จำนวน 2 หัวข้อ คือ หลักการและวิธีการประเมินสัญญาณชีพ และหลักการและวิธีการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำและการให้เลือด ทั้งนี้ หัวหน้าวิชา พยคร 218 ทักษะพื้นฐานทางการพยาบาลได้มอบหมายให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบสอนหัวข้อดังกล่าวเตรียมการสอนและมอบหมายให้นักศึกษาล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน